

СХОДИМОСТ НА РЕДОВЕ ПО ПОЛИНОМИТЕ НА ЛАГЕР

Петър Русев

§ 1. Определение и основни свойства на полиномите на Лагер.
 Нека s е произволно комплексно число и $z \in \mathbb{C} - (-\infty, 0]$ (където $\mathbb{C}$ е комплексната равнина и $(-\infty, 0] := \{x : -\infty < x \leq 0\}$). По определение $z^s := \exp\{s \operatorname{Log}_0 z\}$. Ако α е комплексно число, отечно от $-1, -2, \dots$, и $z \in \mathbb{C} - (-\infty, 0]$, да положим [1, стр. 110, (5. 1. 5)]

$$(1.1) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = \frac{1}{n!} z^{-\alpha} e^z \frac{d^n}{dz^n} \{z^{n+\alpha} e^{-z}\}$$

$(n = 0, 1, 2, \dots)$.

Така дефинираните функции са очевидно аналитични в областта $\mathbb{C} - (-\infty, 0]$. Всъщност, както е добре известно, $L_n^{(\alpha)}(z)$ е полином на z от n -та степен и полиномите $\{L_n^{(\alpha)}(z)\}_{n=0}^{\infty}$ се наричат именно полиноми на Лагер с параметър α . За да се убедим, че равенството (1.1) наистина дефинира една система от полиноми, ще проверим най-напред, че $L_n^{(\alpha)}(z)$ е решение на рекурентното уравнение

$$(1.2) \quad (n+1) y_{n+1} + (z - \alpha - 2n - 1) y_n + (n + \alpha) y_{n-1} = 0.$$

Наистина, ако γ е окръжност с център точката z и такава, че изцяло лежи в областта $\mathbb{C} - (-\infty, 0]$, то съгласно интегралните формули за производните ще имаме

$$\begin{aligned} & (n+1) L_{n+1}^{(\alpha)}(z) + (z - \alpha - 2n - 1) L_n^{(\alpha)}(z) + (n + \alpha) L_{n-1}^{(\alpha)}(z) \\ &= \frac{n+1}{(n+1)!} z^{-\alpha} e^z \frac{(n+1)!}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\zeta^{n+1+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta - z)^{n+2}} d\zeta \\ &+ (z - \alpha - 2n - 1) \frac{1}{n!} z^{-\alpha} e^z \frac{n!}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\zeta^{n+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta - z)^{n+1}} d\zeta \\ &+ (n + \alpha) \frac{1}{(n-1)!} z^{-\alpha} e^z \frac{(n-1)!}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\zeta^{n-1+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta - z)^n} d\zeta \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{z^{-\alpha} e^z}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\zeta^{n-1+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta-z)^{n+2}} \left\{ (n+1) \zeta^2 + (z-\alpha-2n-1) \zeta (\zeta-z) \right. \\
 &\quad \left. + (n+\alpha)(\zeta-z)^2 \right\} d\zeta = \frac{z^{-\alpha} e^z}{2\pi i} \int_{\gamma} z \frac{\zeta^{n-1+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta-z)^{n+2}} \left\{ \zeta^2 - (z+\alpha-1) \zeta \right. \\
 &\quad \left. + (n+\alpha)z \right\} d\zeta = -\frac{z^{-\alpha} e^z}{2\pi i} \int_{\gamma} z \frac{\partial}{\partial \zeta} \left\{ \frac{\zeta^{n+\alpha} e^{-\zeta}}{(\zeta-z)^{n+1}} \right\} d\zeta = 0.
 \end{aligned}$$

Чрез непосредствено пресмятане намираме, че $L_0^{(\alpha)}(z) = 1$, $L_1^{(\alpha)}(z) = -z + \alpha + 1$ и от рекурентното уравнение (1.2) следва чрез индукци че $L_n^{(\alpha)}(z)$ е полином на z от n -та степен. Друго и по-директно док зателство на последния факт може да бъде получено, като се наме явен вид на $L_n^{(\alpha)}(z)$ посредством формулата на Лайбница за диференц ране на произведение от две функции. Получава се, че

$$(1.3) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = \sum_{v=0}^n (-1)^v \binom{n+\alpha}{n-v} z^v,$$

откъдето веднага следва, че $L_n^{(\alpha)}(z)$ е полином на z от n -та степе Нещо повече, равенството (1.3) дава възможност да се дефинира полиномите на Лагер и когато параметърът α е цяло отрицателно числ Наистина, ако $\alpha = -k$ и $1 \leq k \leq n$, от (1.3) след несложни преобр зования се получава, че

$$(1.4) \quad L_n^{(-k)}(z) = (-z)^k \frac{(n-k)!}{n!} L_{n-k}^{(k)}(z).$$

Нека a , b и $c \neq 0, -1, -2, \dots$ са произволни комплексни чиси и

$$(1.5) \quad F(a, b, c; z) = 1$$

$$+ \sum_{v=1}^{\infty} \frac{a(a+1)\dots(a+v-1)b(b+1)\dots(b+v-1)}{c(c+1)\dots(c+v-1)} \cdot \frac{z^v}{v!}$$

е хипергеометричната функция с параметри a , b , c [2, стр. 69, (2)]. Ако заместим в (1.5) z със $\frac{z}{b}$ и положим по определение

$$\Phi(a, c; z) := \lim_{b \rightarrow \infty} F\left(a, b, c; \frac{z}{b}\right)$$

* В следващото изложение за всички необходими специални функции ще бъд използвани означенията и определенията, възприети в цитирания справочник.

функцията

$$(1.6) \quad \Phi(a, c; z) = 1 + \sum_{v=1}^{\infty} \frac{a(a+1)\dots(a+v-1)}{c(c+1)\dots(c+v-1)} \cdot \frac{z^v}{v!}$$

се нарича изродена (или още конфлуентна) хипергеометрична функция с параметри a, c [2, стр. 237]. Полиномите на Лагер се представят чрез тези функции, а именно [3, стр. 255, (36)]

$$(1.7) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = \binom{n+\alpha}{n} \Phi(-n, \alpha+1; z) \\ = \frac{\Gamma(n+\alpha+1)}{\Gamma(n+1)\Gamma(\alpha+1)} \Phi(-n, \alpha+1, z).$$

В работата си [3] О. Перон е изследвал асимптотичното поведение на изродените хипергеометрични функции като функции на z и на параметрите a, c . В частност, когато $a = -n, c = \alpha + 1$ и α е произволно реално число, различно от $-1, -2, \dots$, се получава следната асимптотична формула за полиномите на Лагер в областта $C - [0, +\infty)$:

$$(1.8) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = \frac{1}{2\sqrt{\pi}} e^{\frac{z}{2}} (-z)^{-\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} n^{-\frac{1}{2}} e^{\frac{1}{4} z^2 (-z)^2} \sqrt{n} \{1 + \lambda_n^{(\alpha)}(z)\},$$

където $\{\lambda_n^{(\alpha)}(z)\}_{n=1}^{\infty}$ са аналитични функции в областта $C - [0, +\infty)$ и $\lim_{n \rightarrow \infty} \lambda_n^{(\alpha)}(z) = 0$ равномерно върху всяко компактно подмножество на тази област.

Асимптотичното поведение на полиномите на Лагер върху лъча $(0, +\infty)$ е изследвано най-напред от Л. Фейер, който е получил следната формула [1, стр. 206, (8.22.1)]:

$$L_n^{(\alpha)}(x) = \frac{1}{\sqrt{\pi}} e^{\frac{x}{2}} x^{-\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} n^{-\frac{1}{2}} \cos \left[2(nx)^{\frac{1}{2}} - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4} \right] + k_n^{(\alpha)}(x),$$

където $k_n^{(\alpha)}(x) = O(n^{\frac{3}{2} - \frac{3}{4}})$ равномерно върху всеки интервал $[\epsilon, \omega]$ ($0 < \epsilon < \omega < +\infty$). Горната формула може да се запише още във вида

$$(1.9) \quad L_n^{(\alpha)}(x) = \frac{1}{\sqrt{\pi}} e^{\frac{x}{2}} x^{-\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} n^{-\frac{1}{2}} \left\{ \cos \left[2(nx)^{\frac{1}{2}} - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4} \right] \right. \\ \left. - \mu_n^{(\alpha)}(x) \right\},$$

където $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu_n^{(\alpha)}(x) = 0$ равномерно върху всеки интервал $[\varepsilon, \omega]$ ($0 < \varepsilon < \omega < +\infty$).

Към формулите, характеризиращи асимптотичното поведение на полиномите на Лагер, трябва да се прибави още и следната:

$$(1.10) \quad L_n^{(\alpha)}(0) = \binom{n+\alpha}{n};$$

тя се получава непосредствено от (1.3). Формулите (1.9) и (1.10) ако се интересуваме само от „порядъка“ на $L_n^{(\alpha)}(x)$ като функция на n , могат да се заменят със следното равенство [1, стр. 186, (7. 6. 11)]

$$(1.11) \quad L_n^{(\alpha)}(x) = O(n^\alpha), \alpha = \max \left(\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}, x \right),$$

равномерно върху всеки интервал $[0, \omega]$. При това параметърът α може да бъде произволно реално число.

За полиномите на Лагер в областта $C = (-\infty, 0]$ е валидно следното интегрално представяне [4, стр. 190, (21)]:

$$(1.12) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = \frac{e^z z^{-\frac{n-\alpha}{2}}}{n!} \int_0^\infty e^{-t} t^{\frac{n-\alpha-1}{2}} J_\alpha(2 \sqrt{tz}) dt,$$

където

$$(1.13) \quad J_\alpha(z) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k \left(\frac{z}{2} \right)^{\alpha+2k}}{k! \Gamma(k+\alpha+1)}$$

е функцията на Бесел от първи род с параметър α [4, стр. 12, (2)]. Равенството (1.12) е валидно, когато $\operatorname{Re}\{\alpha\} > -1$, но може да се установи, че то остава в сила и при по-общото предположение, че $\operatorname{Re}\{n-\alpha\} > -1$.

§ 2. Област на сходимост на един ред по полиномите на Лагер. В настоящата работа разглеждаме редове по полиномите на Лагер

$$(2.1) \quad \sum_{n=0}^{\infty} a_n L_n^{(\alpha)}(z)$$

с произволни комплексни кофициенти. По-точно, ще третираме изключително такива редове от вида (2.1), за които множеството им на сходимост съдържа поне една точка вън от лъча $[0, +\infty)$. За такив редове се оказват валидни твърдения, които са аналоги на добре известни свойства на степенните редове. Преди обаче да формулирам

съответните резултати, ще цитираме в превод казаното в [1, стр. 261] относно редове от вида (2. 1):

„(5) Контурът на областта на сходимост на ред по полиномите на Лагер

$$a_0 L_0^{(\alpha)}(z) + a_1 L_1^{(\alpha)}(z) + \dots + a_n L_n^{(\alpha)}(z) + \dots$$

се характеризира с условието $\operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\} = \text{const}$. Следователно този контур е парабола с фокус в началото на координатите. Редът е сходящ вътре в тази парабола и е разходящ вън от нея. В сила е формула, аналогична на формулата на Коши — Адамар. Доказателството се основава на съотношението (8. 23. 3)“.

Съотношението (8. 23. 3) от [1, стр. 211] има вида

$$(2.2) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} n^{-\frac{1}{2}} \ln L_n^{(\alpha)}(z) = 2 \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\},$$

където $z \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$, и, както е указано, е непосредствено следствие от асимптотичната формула за полиномите на Лагер в областта $\mathbb{C} - [0, +\infty)$.

В приложеното към [1] допълнение с автор Я. Л. Геронимус се коментират една работа на Е. Хил [5] и една работа на О. Фолк [6], в които се третират проблеми от аналогичен характер, но за редове по по-общи системи от полиноми или аналитични функции, включващи като частни случаи класическите системи ортогонални полиноми. Съгласно коментара на Геронимус [1, стр. 458, 9. 2], в работата на Хил са установени свойствата на областта C_α на абсолютна сходимост на

ред от вида $\sum_{n=0}^{\infty} a_n P_n(z)$, където $\{P_n(z)\}$ е някаква система от полиноми, не обезательно ортогонална, аналогични на лемата на Абел от теорията на степенните редове. В частност в работата е показано, че в случая на полиноми на Лагер областта C_α е ограничена от „параболата $\operatorname{Im} |z| = \text{const}$ “.

В работата на Фолк се разглежда въпросът за развитие на аналитични функции по система от функции $\{y_n(z)\}_{n=0}^{\infty}$, като $y_n(z)$ е решение на диференциално уравнение от вида

$$(2.3) \quad p_0(z) y'' + p_1(z) y' + [p_2(z) + \lambda_n^2] y = 0.$$

За определяне областта на сходимост на един такъв ред се полага

$$(2.4) \quad t = \int_{z_0}^z \frac{d\zeta}{\sqrt[p_0]{p_0(\zeta)}},$$

като предварително в равнината (z) са направени подходящи разрези съединяващи нулите на функцията $p_0(z)$. След това се разглежда обратната функция $z = \Phi(t)$ на (2.4), която е изобщо многозначна, има реален период, накратко казано. Правите линии $\text{Im}\{t\} = \text{const}$ трансформират чрез функцията $\Phi(t)$ в затворени криви линии C равнината (z) , които именно ограждат търсените области на сходимост на редовете от вида

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n y_n(z).$$

В частност, ако $p_0(z) = z$, както е в случая, когато (2.3) е диференциалното уравнение за n -тия полином на Лагер, имаме $t = 2\sqrt{z}$; разрезът в равнината (z) е реалната неотрицателна полуос и правите линии $\text{Im}\{t\} = \text{const}$ се преобразуват в параболите $\text{Im}\sqrt{z} = \text{const}$.

След тези бележки ще приведем подробни доказателства на специалните вече неколкократно свойства на редовете (2.1), относящи се до областите им на сходимост. Ще приведем и съответната формула на Коши — Адамар. Както ще видим обаче, за установяването на въпросните свойства съотношението (2.2) не е напълно достатъчно. Необходимо е да бъдат привлечени асимптотичните формули за полиномите на Лагер върху лъча $[0, +\infty)$ и по-специално формулата (1.11).

Преди всичко, ако $0 < \lambda < +\infty$ е произволно, равенството

$\text{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} = \lambda$ дефинира парабола $p(\lambda)$, чисто декартово уравнение $y^2 = 4\lambda^2(x + \lambda^2)$. От последното се вижда, че оста на параболата $p(\lambda)$ съвпада с реалната ос, а фокусът ѝ е в началото. По-нататък с $\Delta(\lambda)$ ще означаваме вътрешността на параболата $p(\lambda)$, т. е. $\Delta(\lambda) = \{z \in \mathbb{C}$

$\text{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} < \lambda\}$. Да отбележим, че ако z_0 е произволна точка от областта $\mathbb{C} - [0, +\infty)$, през z_0 минава точно една парабола от разглеждания вид, а именно тази с уравнение $\text{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} = \lambda_0$, където

$$\lambda_0 = \text{Re}\{(-z_0)^{\frac{1}{2}}\}.$$

Теорема I (Абел). Ако редът

$$(2.1) \quad \sum_{n=0}^{\infty} a_n L_n^{(\alpha)}(z)$$

е сходящ в някоя точка $z_0 \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$, той е абсолютно равномерно сходящ*:

а) върху всяко компактно подмножество на областта $\Delta(\lambda_0) - [0, +\infty)$, където $\Delta(\lambda_0)$ е вътрешността на параболата $p(\lambda_0)$, минаваща през точката z_0 ;

б) върху всяко компактно подмножество на лъча $[0, +\infty)$.

Доказателство. Нека $M (0 < M < +\infty)$ е така избрано, че

$$a_n L_n^{(\alpha)}(z_0) \leq M$$

за всяко $n = 0, 1, 2, \dots$. От асимптотичната формула (1.8) следва, че съществува естествено число n_0 такова, че

$$L_n^{(\alpha)}(z_0) \neq 0$$

за $n > n_0$.

а) нека K е компактно и принадлежи на областта $\Delta(\lambda_0) - [0, +\infty)$. Понеже K е компактно, съществува λ такова, че $0 < \lambda < \lambda_0$ и K се съдържа във вътрешността на параболата $p(\lambda)$. В такъв случай за всяко $z \in K$ ще бъде в сила неравенството $\operatorname{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} < \lambda$. Тогава от равенството

$$a_n L_n^{(\alpha)}(z) = a_n L_n^{(\alpha)}(z_0) \cdot \frac{L_n^{(\alpha)}(z)}{L_n^{(\alpha)}(z_0)} \quad (n > n_0),$$

като вземем пред вид асимптотичната формула (1.8), намираме, че равномерно по $z \in K$ и $n > n_0$

$$(2.5) \quad a_n L_n^{(\alpha)}(z) = O\left(\frac{e^{2(-z)^{\frac{1}{2}}}}{e^{2(-z_0)^{\frac{1}{2}}}}\right) = O(e^{-2(\lambda_0 - \lambda)^{\frac{1}{2}}}).$$

Но тъй като $\lambda < \lambda_0$, редът

$$\sum_{n=n_0}^{\infty} e^{-2(\lambda_0 - \lambda)^{\frac{1}{2}}} n^{-\alpha}$$

е сходящ и от (2.5) следва, че редът (2.1) е нормално, а следователно абсолютно равномерно сходящ върху K .

* Редът $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(z)$ от комплексни функции наричаме абсолютно равномерно сходящ в множеството $E \subset \mathbb{C}$, ако редът $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(z)$ е равномерно сходящ в E .

даш в множеството $E \subset \mathbb{C}$, ако редът $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(z)$ е равномерно сходящ в E .

б) нека K е компактно подмножество на лъча $[0, +\infty)$. Тогава съществува краен затворен интервал $[0, \omega]$ такъв, че $K \subset [0, \omega]$. Както вземем пред вид (1.11), получаваме по аналогичен начин, че

$$a_n L_n^{(\alpha)}(x) = O(n^\alpha e^{-2\lambda_0 \sqrt{n}})$$

равномерно по $x \in [0, \omega]$ и $n \geq n_0$ и абсолютната равномерна сходимост на реда $\sum_{n=n_0}^{\infty} a_n L_n^{(\alpha)}(x)$ върху интервала $[0, \omega]$, а следователно върху множеството K , следва от сходимостта на реда

$$\sum_{n=n_0}^{\infty} n^\alpha e^{-2\lambda_0 \sqrt{n}}.$$

Теорема II (Коши — Адамар). Нека $\{a_n\}_{n=0}^{\infty}$ е произволна редица от комплексни числа и да положим*

$$(2.6) \quad \lambda_0 = -\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln |a_n|}{2\sqrt{n}}.$$

Тогава

- а) ако $\lambda_0 \leq 0$, редът (2.1) е разходящ за всяко $z \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$
- б) ако $0 < \lambda_0 < +\infty$, редът (2.1) е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно подмножество на областта $\Delta(\lambda_0) - [0, +\infty)$ и върху всяко компактно подмножество на лъча $[0, +\infty)$ и е разходящ вън от параболата $p(\lambda_0)$;

- в) ако $\lambda_0 = +\infty$, редът (2.1) е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно подмножество на областта $\mathbb{C} - [0, +\infty)$ и върху всяко компактно подмножество на лъча $[0, +\infty)$.

Доказателство. а) Нека $z \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$ е произволно и δ е так избрано, че $0 < \delta < \operatorname{Re}\left\{(-z)^{\frac{1}{2}}\right\}$. Съществува растяща редица $\{n_k\}_{k=1}^{\infty}$ от естествени числа такава, че

$$a_{n_k} > e^{-2\delta \sqrt{n_k}}.$$

От асимптотичната формула (1.8) следва, че съществува константа C , която не зависи от n , и такава, че

$$L_n^{(\alpha)}(z) \geq L n^{\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} e^{2 \operatorname{Re}\left\{(-z)^{\frac{1}{2}}\right\} \sqrt{n}}$$

за всички достатъчно големи n . Следователно за всички достатъчно големи k ще бъде изпълнено неравенството

* по определение $\ln 0 = -\infty$.

$$a_{n_k} L_{n_k}^{(\alpha)}(z) \geq L n_k^{\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} e^{2 \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\}} V_{n_k-2\delta} V_{n_k},$$

от което следва, че редът (2.1) е разходящ в точката z .

б. За да установим тази част от твърдението в разглеждания случай, отнасяща се до сходимостта на реда (2.1), достатъчно е да покажем, като имаме пред вид предишната теорема I, че редът (2.1)

е сходящ във всяка точка $z \in \Delta(\lambda_0) - [0, +\infty)$. Ако z е една такава точка, да изберем δ така, че $0 < \delta < \lambda_0 - \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\}$. Тогава от (2.2)

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln |a_n L_n^{(\alpha)}(z)|}{2 \sqrt{n}} &= \lim_{n \rightarrow +\infty} \left\{ \frac{\ln |a_n|}{2 \sqrt{n}} + \frac{\ln |L_n^{(\alpha)}(z)|}{2 \sqrt{n}} \right\} \\ &= \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{\ln |a_n|}{2 \sqrt{n}} + \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{\ln |L_n^{(\alpha)}(z)|}{2 \sqrt{n}} = -\lambda_0 + \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\} < -\delta. \end{aligned}$$

Следователно

$$a_n L_n^{(\alpha)}(z) = O(e^{-2\delta \sqrt{n}})$$

и редът (2.1) е даже абсолютно сходящ в точката z .

Нека точката z лежи вън от параболата $p(\lambda_0)$, т. е.

$$\operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\} > \lambda_0.$$

В такъв случай, ако $0 < \sigma < \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\} - \lambda_0$, съществува растяща редица от естествени числа $\{n_k\}_{k=1}^{\infty}$ такава, че

$$a_{n_k} L_{n_k}^{(\alpha)}(z) \geq e^{2\sigma \sqrt{n_k}}$$

и следователно редът (2.1) не е сходящ в точката z .

в. Като имаме пред вид пак теорема I, достатъчно е да покажем, че в този случай редът (2.1) е сходящ за всяко $z \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$. Каквото и да е $\tau > 0$, за всички достатъчно големи n ще бъде изпълнено неравенството

$$|a_n| \leq e^{-2\tau \sqrt{n}}.$$

Да изберем τ така, че $\tau > \operatorname{Re} \left\{ (-z)^{\frac{1}{2}} \right\}$. Тогава, като имаме пред вид асимптотичната формула (1.8), намираме, че

$$a_n L_n^{(\alpha)}(z) = O(n^{\frac{z}{2} - \frac{1}{4}} e^{-2\pi |n| + 2\operatorname{Re}\left\{(-z)^2\right\} |n|}),$$

откъдето следва, че редът (2.1) е сходящ в точката $z \in \mathbb{C} - [0, +\infty)$.

Между твърденията на теорема I, респ. теорема II, и съответните твърдения за степенните редове съществува аналогия, но тази аналогия не е пълна. Наистина един степенен ред, както това следва от съответната лема на Абел за такива редове, е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно подмножество на кръга му на сходимост. Ясно е, че основавайки се само на асимптотичните формули (1.8) и (1.9), респ. (1.11), не бихме могли да установим аналогично твърдение за редовете по полиномите на Лагер и причината е различното асимптотично поведение на тези полиноми в областта $\mathbb{C} - [0, +\infty)$ и върху лъча $[0, +\infty)$, накратко казано. Следователно засега не ясен характерът на сходимост на ред по полиномите на Лагер върху произволно компактно подмножество на областта му на сходимост. Отговор на този въпрос е даден в § 5, но преди това в § 4 е установено едно неравенство за полиномите на Лагер, което се оказва съществено при разглеждането на проблема за равномерната сходимост на редове по полиномите на Лагер. В § 3 се съобщават накратко най-необходимите сведения за функциите на параболичния цилиндър, които се използват в § 4. Тези сведения са изцяло заимствувани от [4].

§ 3. Функции на параболичния цилиндър. Нека x_1, x_2, x_3 са декартовите координати в $\mathbb{R}^3$ и да положим

$$x_1 = \xi \gamma, \quad x_2 = \frac{\xi^2 - \gamma^2}{2}, \quad x_3 = \zeta.$$

Тогава ξ, γ, ζ се наричат параболични цилиндрични координати. Названието идва от факта, че координатните повърхнини $\xi = \text{const}$ и $\gamma = \text{const}$ са параболични цилиндри.

Уравнение на Лаплас от вида

$$\frac{\partial^2 u}{\partial x_1^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x_2^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x_3^2} + f(x_3)u = 0$$

в параболични цилиндрични координати има вида

$$(\xi^2 + \gamma^2)^{-1} \left(\frac{\partial^2 u}{\partial \xi^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial \gamma^2} \right) + \frac{\partial^2 u}{\partial \zeta^2} + f(\zeta)u = 0.$$

Последното уравнение има частни решения от вида $U(\xi) V(\gamma) W(\zeta)$, където функциите U, V и W удовлетворяват съответно диференциалните уравнения

$$\frac{d^2 U}{d \xi^2} + (\sigma \xi^2 + \lambda) U = 0,$$

$$\frac{d^2 V}{d \eta^2} + (\sigma \eta^2 - \lambda) V = 0,$$

$$\frac{d^2 W}{d \zeta^2} + [f(\zeta) - \sigma] W = 0,$$

в които σ и λ са произволни константи. Посредством приста смяна на независимата променлива уравненията за функциите U и V могат да бъдат преобразувани във вида

$$(3.1) \quad \frac{d^2 y}{dz^2} + \left(\nu + \frac{1}{2} - \frac{z^2}{4} \right) y = 0,$$

където ν е параметър. Решенията на последното уравнение се наричат именно функции на параболичния цилиндър или още функции на Вебер — Ермит. Функциите на параболичния цилиндър могат да бъдат изразени посредством изродените хипергеометрични функции. По този начин се установява [4, стр. 122, (4)], че функцията

$$(3.2) \quad D_\nu(z) = 2^{\frac{\nu}{2}} e^{-\frac{z^2}{4}} \left\{ \frac{\Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{\Gamma\left(\frac{1-\nu}{2}\right)} \Phi\left(-\frac{\nu}{2}, \frac{1}{2}; \frac{z^2}{2}\right) + \frac{z}{\sqrt{2}} \frac{\Gamma\left(-\frac{1}{2}\right)}{\Gamma\left(-\frac{\nu}{2}\right)} \Phi\left(\frac{1-\nu}{2}, \frac{3}{2}; \frac{z^2}{2}\right) \right\}$$

е решение на уравнение (3.1). Функциите на параболичния цилиндър и в частност функциите $D_\nu(z)$ са цели функции на z .

За функциите $D_\nu(z)$ е валидно следното интегрално представяне [4, стр. 125, (3)] при условие, че $\operatorname{Re}\{\nu\} < 0$:

$$(3.3) \quad D_\nu(z) = \frac{e^{-\frac{z^2}{4}}}{\Gamma(-\nu)} \int_0^\infty e^{-zt - \frac{t^2}{2}} t^{-\nu-1} dt.$$

Асимптотичното поведение на $D_\nu(z)$ при $|y| \rightarrow +\infty$ и произволно z , удовлетворяващо неравенството $|z| < \sqrt{|y|}$, е напълно изследвано [4, стр. 129] в работата на Швид [7]. Един частен случай е разгледан от Чери [8], а именно когато $|z|$ е ограничен, $|y| \rightarrow +\infty$, но

$$|\arg(-y)| \leq \frac{\pi}{2}.$$

Съответната асимптотична формула има вида [5, стр. 129, (5)]

$$(3.4) \quad D_r(z) = \frac{1}{\sqrt{2}} \exp \left\{ \frac{\gamma}{2} \operatorname{Log}_0(-\nu) - \frac{\nu}{2} - (-\nu)^{\frac{1}{2}} z \right\} \left\{ 1 + O \left(\frac{1}{|\nu|} \right) \right\}.$$

§ 4. Едно неравенство за полиномите на Лагер. В този параграф ще бъде установено едно неравенство за полиномите на Лагер което може да се счита като известно допълнение към асимптотичната формула (1.8). Полиномът $L_n^{(\alpha)}(z)$ може да се разглежда като функция на трите променливи z , n и α и асимптотичните формули характеризират поведението му като функция на n при $n \rightarrow +\infty$ под условие че другите две променливи z и α са фиксирани или най-много z се изменя в ограничено множество. Следователно представлява интерес да се изследва поведението на $L_n^{(\alpha)}(z)$, когато примерно променливите z и n се изменят независимо едно от друго или са подчинени на някаква връзка, докато параметърът α е фиксиран. Такива изследвания са направени и са получени съответни асимптотични формули при определени зависимости между променливите z и n . Следваща по-обща задача е, когато и параметърът α може да се изменя. Проблемът за асимптотичното поведение на $L_n^{(\alpha)}(z)$ като функция на z и α е частен случай от аналогичния проблем за асимптотичните свойства на изродената хипергеометрична функция $\Phi(a, c; z)$ като функция на z , a и c . Този последен проблем обаче не е решен в цялата общност [2, стр. 265, 6.13].

След тези предварителни бележки ще формулираме твърдение което искаме да установим.

Теорема III. Нека $0 < \lambda < +\infty$ и $\rho > \max(1, 2\lambda^2)$ са произволни. Тогава, каквото и да е реалното число $\alpha \neq -1, -2, \dots$,

$$(4.1) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = O(e^z z^{-\frac{z}{2}} n^{-\frac{1}{4}} e^{-\frac{\alpha}{2}} e^{-\frac{1}{4}z^2})$$

равномерно по n и z , принадлежащо на областта

$$\Delta^*(\lambda, \rho) = \{z : \operatorname{Re} \{(-z)^{\frac{1}{2}}\} \leq \lambda, |z| \leq \rho\}.$$

Доказателство. Очевидно $\Delta^*(\lambda, \rho) = \overline{\Delta(\lambda)} - K_\rho$, където $\Delta(\lambda)$ е единичната област на параболата с уравнение $\operatorname{Re} \{(-z)^{\frac{1}{2}}\} = \lambda$ и $K_\rho = \{z : |z| < \rho\}$. Ако $z = Re^{i\theta}$ е точка от $\Delta^*(\lambda, \rho)$, то, както не е трудно да се установи, $-\pi/2 \leq \theta \leq \alpha$, където $0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$ и $\cos \alpha = 1 - \frac{2\lambda^2}{R}$. Да обърнем внимание, че съгласно условието на теоремата $R \geq \rho > 2\lambda^2$.

Да положим

$$(4.2) \quad Q_n^{(\alpha)}(z) = e^{-z} z^{\frac{1}{2} - \frac{\alpha}{4}} n!^{-\frac{1}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda} \sqrt{n} L_n^{(\alpha)}(z).$$

Твърдението на теоремата ще бъде установено, ако успеем да покажем, че редицата с общ член (4.2) е равномерно ограничена върху затворената област $\Delta^*(\lambda, \rho)$.

Като имаме пред вид интегралното представяне (1.12) на полиномите на Лагер, за функциите (4.2) намираме, че

$$Q_n^{(\alpha)}(z) = \frac{1}{n!} z^{\frac{1}{4} - \frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda} \sqrt{n} \int_0^\infty e^{-t} t^{n+\frac{\alpha}{2}} J_\alpha(2 \sqrt{tz}) dt.$$

Горното представяне е **валидно** за стойности на n такива, че $n + z > 1$. Ние ще предполагаме, че n е такова, че $n + z > 1$.

Нека $z = Re^{i\theta} \in \Delta^*(\lambda, \rho)$ и да положим

$$(4.3) \quad Q_{n,1}^{(\alpha)}(z) = \frac{1}{n!} z^{\frac{1}{4} - \frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4} - 2\lambda} \sqrt{n} \int_0^R e^{-t} t^{n+\frac{\alpha}{2}} J_\alpha(2 \sqrt{tz}) dt,$$

$$(4.4) \quad Q_{n,2}^{(\alpha)}(z) = \frac{1}{n!} z^{\frac{1}{4} - \frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4} - 2\lambda} \sqrt{n} \int_R^\infty e^{-t} t^{n+\frac{\alpha}{2}} J_\alpha(2 \sqrt{tz}) dt,$$

следователно

$$(4.5) \quad Q_n^{(\alpha)}(z) = Q_{n,1}^{(\alpha)}(z) + Q_{n,2}^{(\alpha)}(z).$$

Като имаме пред вид (1.13), за функциите $Q_{n,1}^{(\alpha)}(z)$ ($n + \alpha > 1$) получаваме

$$\begin{aligned} Q_{n,1}^{(\alpha)}(z) &\leq \frac{1}{n!} R^{\frac{1}{4} - \frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda} \sqrt{n} \int_0^R e^{-t} t^{n+\frac{\alpha}{2}} J_\alpha(2 \sqrt{tz}) dt \\ &\leq \frac{1}{n!} R^{\frac{1}{4} - \frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda} \sqrt{n} \int_0^R e^{-t} t^{n+\frac{\alpha}{2}} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{t^{k+\frac{\alpha}{2}} R^{k+\frac{\alpha}{2}}}{k! \Gamma(k+\alpha+1)} dt \\ &= \frac{1}{n!} R^{\frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} n^{-\frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda} \sqrt{n} \int_0^R e^{-t} t^{n+\alpha} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(tR)^k}{k! \Gamma(k+\alpha+1)} dt \end{aligned}$$

$$\leq \frac{C_\alpha}{n!} R^{\frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} n^{-\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} e^{-2\lambda \sqrt{n}} \int_0^{\frac{1}{R}} e^{-t} t^{n+\alpha} dt,$$

където

$$C_\alpha := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k! \Gamma(k+\alpha+1)}.$$

Функцията $e^{-t} t^{n+\alpha}$ е монотонно растяща в интервала $\left[0, \frac{1}{R}\right]$, неже $R > 1$ и $n+\alpha > 1$. Следователно

$$\int_0^{\frac{1}{R}} e^{-t} t^{n+\alpha} dt < \frac{e^{-\frac{1}{R}}}{R^{n+\alpha+1}} < \frac{1}{R^{n+\alpha+1}}.$$

Тогава за функциите (4.3) намираме, че

$$|Q_{n,1}^{(\alpha)}(z)| \leq \frac{C_\alpha n^{-\frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda \sqrt{n}}}{\frac{n+\frac{\alpha}{2} + \frac{3}{4}}{n! R}} < \frac{C_\alpha n^{-\frac{\alpha}{2} + \frac{1}{4}} e^{-2\lambda \sqrt{n}}}{n!},$$

понеже $R > 1$ и от $n+\alpha > 1$ лесно следва, че $n + \frac{\alpha}{2} + \frac{3}{4} > 0$. От горното неравенство следва, че редицата $\{Q_{n,1}^{(z)}(z)\}$ ($n+\alpha > 1$) е равномерно ограничена върху областта $\Delta^*(\lambda, \rho)$.

За да покажем, че редицата (4.4) ($n+\alpha > 1$) е също равномерно ограничена в областта $\Delta^*(\lambda, \rho)$, ще се възползваме от асимптотична формула за функциите на Бесел от първи род в областта $C - (-\infty, 0]$, която има следния вид [4, стр. 98, (3)]

$$(4.6) \quad J_\alpha(\omega) = \left(\frac{2}{\pi \omega}\right)^{\frac{1}{2}} \cos\left(\omega - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4}\right) \{1 + \xi(\omega)\} \\ + \left(\frac{2}{\pi \omega}\right)^{\frac{1}{2}} \sin\left(\omega - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4}\right) \left\{\frac{b}{\omega} + \eta(\omega)\right\}, \quad (\arg \omega) < \pi,$$

където b е константа, отлична от нула, а $\xi(\omega)$ и $\eta(\omega)$ са комплексни функции, аналитични в областта $C - (-\infty, 0]$ и такива, че при $\omega \rightarrow$

$\xi(\omega) = O(\omega^{-2})$ и $\eta(\omega) = O(\omega^{-3})$ равномерно във всеки сектор от вида $\arg \omega \in [\pi - \delta, \pi]$ ($0 < \delta < \pi$). В частност функциите $\xi(\omega)$ и $\eta(\omega)$ са ограничени в областта, дефинирана с неравенствата $|\omega| \leq 1$ и $\arg \omega \leq \frac{\pi}{4}$.

Пека $z = Re^{i\theta}$ принадлежи на $\Delta^*(\lambda, \rho)$ и $\frac{1}{R} \leq t < +\infty$. Понеже

$$|\sqrt{tz}| = \sqrt{tR} \geq 1$$

и $\arg |\sqrt{tz}| = \frac{\theta}{2} \in \left[\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{4}\right]$, като вземем пред вид неравенствата

$$\cos\left(2\sqrt{tz} - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4}\right) \leq e^{-2\sqrt{tR} \sin\frac{\theta}{2}},$$

$$\sin\left(2\sqrt{tz} - \frac{\alpha\pi}{2} - \frac{\pi}{4}\right) \leq e^{-2\sqrt{tR} \sin\frac{\theta}{2}},$$

от асимптотичната формула (4.6) получаваме, че

$$J_n(2\sqrt{tz}) = O(R^{-\frac{1}{4}} t^{-\frac{1}{4}} e^{-2\sqrt{tR} \sin\frac{\theta}{2}})$$

равномерно по $z = Re^{i\theta} \in \Delta^*(\lambda, \rho)$ и $\frac{1}{R} \leq t < +\infty$. Но

$$\sin\frac{\theta}{2} \leq \sin\frac{\alpha}{2} = \sqrt{\frac{1-\cos\alpha}{2}} = \sqrt{\frac{1}{2} \left(1 - \frac{2\lambda^2}{R}\right)} = \frac{\lambda}{\sqrt{R}},$$

следователно

$$J_n(2\sqrt{tz}) = O(R^{-\frac{1}{4}} t^{-\frac{1}{4}} e^{-2\lambda \sqrt{t}})$$

при същите условия за z и t . Тогава за функциите (4.4) намираме, че

$$Q_{n,2}^{(\alpha)}(z) = O\left(\frac{1}{n!} n^{-\frac{n}{2} - \frac{1}{4}} e^{-2\lambda \sqrt{n}} \int_0^\infty e^{-(t+2\lambda)\sqrt{t}} t^{n+\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4}} dt\right)$$

равномерно по n и $z \in \Delta^*(\lambda, \rho)$. След смяна на променливата в последния интеграл ($t = \frac{u^2}{2}$) получаваме, че

$$Q_{n,2}^{(\alpha)}(z) = O\left(\frac{n^{-\frac{\alpha}{2}+\frac{1}{4}} e^{-2\lambda\sqrt{n}}}{2^n n!} \int_0^\infty e^{-\frac{t^2}{2} + \lambda\sqrt{2}t} t^{2n+\alpha+\frac{1}{2}} dt\right).$$

Като имаме пред вид обаче интегралното представяне (3.3) на функциите на параболичния цилиндър, получаваме

$$(4.7) \quad Q_{n,2}^{(\alpha)}(z) = O\left(\frac{n^{-\frac{\alpha}{2}+\frac{1}{4}} e^{-2\lambda\sqrt{n}} \Gamma\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)}{2^n n!} D_{-\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)}(-\lambda\sqrt{2})\right).$$

По-нататък ще се възползваме от асимптотичната формула (3.4). нея следва, че

$$D_{-\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)}(-\lambda\sqrt{2}) = \frac{1}{\sqrt{2}} \exp\left\{-\left(n+\frac{\alpha}{2}+\frac{3}{4}\right) \text{Log}_0\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)\right.$$

$$\left.+n+\frac{\alpha}{2}+\frac{3}{4}+\lambda\sqrt{2}\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)^{\frac{1}{2}}\right\} \left\{1+O\left(\frac{1}{\sqrt{n}}\right)\right\}$$

и след някои преобразувания намираме, че

$$(4.8) \quad D_{-\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right)}(-\lambda\sqrt{2}) = O\left(\frac{e^{n+2\lambda\sqrt{n}}}{2^n n^{n+\frac{\alpha}{2}+\frac{3}{4}}}\right).$$

От формулата на Стирлинг следва, че

$$(4.9) \quad \Gamma\left(2n+\alpha+\frac{3}{2}\right) = O(2^{2n} n^{2n+\alpha+1} e^{-2n}).$$

Тогава, като заместим (4.8) и (4.9) в (4.7) и използваме още наж формулата на Стирлинг, получаваме окончателно

$$Q_{n,2}^{(\alpha)}(z) = O\left(\frac{n^{-\frac{\alpha}{2}+\frac{1}{4}} e^{-2\lambda\sqrt{n}} 2^{2n} n^{2n+\alpha+1} e^{-2n} e^{n+2\lambda\sqrt{n}}}{2^n n^{n+\frac{1}{2}} e^{-n} 2^n n^{n+\frac{\alpha}{2}+\frac{3}{4}}}\right) = O(1).$$

И така редиците $\{Q_{n,1}^{(\alpha)}(z)\}$ и $\{Q_{n,2}^{(\alpha)}(z)\}$ са равномерно ограничени в областта $\Delta^*(\lambda, \rho)$ и от (4.5) следва, че и редицата $\{Q_n^{(\alpha)}(z)\}$ е равномерно ограничена в същата област, с което теорема III е установена.

§ 5. Равномерна сходимост на редовете по полиномите на Лагер. В края на § 2 беше обърнато внимание, че асимптотичните формули за полиномите на Лагер не дават възможност да се изследва напълно равномерната сходимост на един ред по тези полиноми. Както ще видим обаче, неравенството за полиномите на Лагер,¹ което беше установено в предишния параграф, позволява да се реши напълно въпросът за характера на сходимост на ред по полиномите на Лагер във вътрешността на съответната парабола на сходимост. Преди да формулираме съответният резултат, ще установим следното помощно твърдение:

Лема. Нека $\{f_n(z)\}_{n=0}^\infty$ са функции, дефинирани и непрекъснати върху ограничена и затворена област G и аналитични в областта G . Тогава, ако редът $\sum_{n=0}^\infty f_n(z)$ е абсолютно равномерно сходящ върху контура Γ на G , той е абсолютно равномерно сходящ върху G .

Доказателство. Да положим за $z \in G$

$$\sigma_{n,\nu}(z) = \sum_{k=0}^r f_{n+k}(z) \quad (n, \nu=0, 1, 2, \dots).$$

Ако $\varepsilon > 0$ е произволно, съгласно предположенията на лемата съществува $N=N(\varepsilon)$ такова, че $\sigma_{n,\nu}(z) < \varepsilon$ за $n > N$, $z \in \Gamma$ и $\nu=0, 1, 2, \dots$. Функцията $\sigma_{n,\nu}(z)$ като сума от функции, субхармонични в областта G , е също субхармонична в тази област. Освен това $\sigma_{n,\nu}(z)$ е непрекъсната върху компактното множество G и следователно $\sup_{z \in G} \sigma_{n,\nu}(z) < +\infty$

и се достига в някоя точка $z_0 \in G$. Ако $z_0 \notin G$, съгласно принципа за максимума на субхармоничните функции $\sigma_{n,\nu}(z)$ е константа в G и поради непрекъснатостта е константа и в $\bar{G}$. Ако означим тази константа със C , то очевидно $C < \varepsilon$, т. е. $\sigma_{n,\nu}(z) < \varepsilon$ за всяко $z \in G$ в този случай. Ако $z_0 \in \Gamma$, от неравенството $\sigma_{n,\nu}(z_0) < \varepsilon$ следва, че $\sigma_{n,\nu}(z) < \varepsilon$ за всяко $z \in G$. И така $\sigma_{n,\nu}(z) < \varepsilon$ за $n > N$, $z \in G$ и $\nu=0, 1, 2, \dots$

Следователно редът $\sum_{n=0}^\infty f_n(z)$ е абсолютно равномерно сходящ върху затворената област G .

Забележка. Условието областта G в горната лема да бъде ограничена е съществено. Наистина нека G е определена с неравенството $\operatorname{Re}\{z\} > 0$ и $f_n(z) = \frac{e^{nz}}{(n+1)^2}$ ($n=0, 1, 2, \dots$). Тогава очевидно

редът $\sum_{n=0}^{\infty} f_n(z)$ е абсолютно равномерно сходящ върху контура G (т. е. имагинерната ос), но е даже разходящ за всяко $z \in G$.

Теорема IV. Нека $\{a_n\}_{n=0}^{\infty}$ е редица от комплексни числа и е дефинирано с

$$(2.6) \quad \lambda_0 = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln a_n}{2\sqrt{n}}.$$

Тогава:

а) ако $0 < \lambda_0 < +\infty$, редът

$$(2.1) \quad \sum_{n=0}^{\infty} a_n L_n^{(x)}(z)$$

е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно подмножество K на областта $\Delta(\lambda_0)$;

б) ако $\lambda_0 = +\infty$, редът (2.1) е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно множество $K \subset \mathbb{C}$.

Доказателство. а. Понеже $K \subset \Delta(\lambda_0)$ е компактно, можем да изберем λ и $\rho > \max(1, 2\lambda^2)$ така, че $0 < \lambda < \lambda_0$ и K да се съдържа в затворената област $\Delta(\lambda, \rho) = \Delta(\lambda) \cap K_\rho$, където $K_\rho = \{z \in \mathbb{C}: |z| < \rho\}$. Контурът на $\Delta(\lambda, \rho)$ е обединение на дъгата $\Gamma(\lambda, \rho) = \rho(\lambda) \cap \Delta(\lambda, \rho)$, параболата $p(\lambda)$ и лъгата $\gamma(\lambda, \rho) = \partial K_\rho \cap \Delta(\lambda)$ от окръжността ∂K_ρ , т. е. контура на K_ρ . За да установим, че редът (2.1) е абсолютно равномерно сходящ върху K , достатъчно е да покажем, като имам пред вид лемата, че той е абсолютно равномерно сходящ върху контура на $\Delta(\lambda, \rho)$ или все едно върху всяка от дъгите $\Gamma(\lambda, \rho)$ и $\gamma(\lambda, \rho)$. Но съгласно теорема II редът (2.1) е абсолютно равномерно сходящ върху всяко компактно подмножество на областта $\Delta(\lambda_0) - [0, +\infty)$ в частност върху дъгата $\Gamma(\lambda, \rho)$. Остава да разгледаме поведението на реда (2.1) върху дъгата $\gamma(\lambda, \rho)$. Съгласно теорема III съществува константа M , която не зависи от n и z и такава, че

$$L_n^{(x)}(z) \leq M n^{\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4} - 2\lambda \sqrt{n}} e^{-2\lambda \sqrt{n}}$$

за всички достатъчно големи n и всяко $z \in \gamma(\lambda, \rho)$. От асимптотичната формула (1.8) следва, че съществува константа L , независеща от n и z и такава, че

$$L_n^{(x)}(z) \geq L n^{\frac{\alpha}{2} - \frac{1}{4} - 2\lambda \sqrt{n}} e^{-2\lambda \sqrt{n}}$$

за всички достатъчно големи n и всяко $z \in \Gamma(\lambda, \rho)$. От горните две неравенства заключаваме, че за всички достатъчно големи n е в сил неравенството

$$(4.10) \quad \max_{z \in \gamma(\lambda, \rho)} L_n^{(\alpha)}(z) \leq \frac{M}{L} \min_{z \in \Gamma(\lambda, \rho)} L_n^{(\alpha)}(z).$$

От абсолютната равномерна сходимост на реда (2.1) върху $\Gamma(\lambda, \rho)$ следва обаче, че редът

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n \mu_n,$$

където

$$\mu_n = \min_{z \in \Gamma(\lambda, \rho)} L_n^{(\alpha)}(z),$$

е сходящ. Тогава от неравенството (4.10) следва абсолютната равномерна сходимост на реда (2.1) върху дъгата $\gamma(\lambda, \rho)$.

б. Доказателството е напълно аналогично.

ЛИТЕРАТУРА

1. Сеге, Г.: Ортогональные многочлены. Москва, 1962.
2. Бейтман, Г., Эрдейи, А.: Высшие трансцендентные функции (гипергеометрическая функция, функции Лежандра). Москва, 1965.
3. Реггон, О.: Journ. r. a. Math., 151 (1921), 63—78.
4. Бейтман, Г., Эрдейи, А.: Высшие трансцендентные функции (функции Бесселя, функции параболического цилиндра, ортогональные многочлены). Москва, 1966.
5. Hille, E.: Amer. Math. Monthly, 45 (1938), 220—226.
6. Volk, O.: Math. Ann., 86 (1922), 296—316.
7. Schwid, N.: Trans. Amer. Math. Soc., 37 (1935), 339—362.
8. Chery, T. M.: Proc. Edinburgh Math. Soc. (2), 8 (1949), 50—65.

Постъпила на 16. XI. 1970 г.

CONVERGENCE OF SERIES IN LAGUERRE'S POLYNOMIALS

P. Russiev

(SUMMARY)

Let $\alpha \neq -1, -2, \dots$ be an arbitrary real number and $\{L_n^{(\alpha)}(z)\}_{n=0}^{\infty}$ be the system of Laguerre's polynomials with parameter α . The main results of the paper are:

Theorem III. If $0 < \lambda < +\infty$, $\rho > \max(1, 2\lambda^2)$ and $\alpha \neq -1, -2, \dots$, then

$$(4.1) \quad L_n^{(\alpha)}(z) = O(e^z z^{-\frac{\alpha+1}{2}} n^{-\frac{\alpha+1}{2}} e^{-2\lambda})^{1/n}$$

uniformly for $n = 1, 2, 3, \dots$ and

$$z \in \Delta^*(\lambda, \rho) := \{z \in \mathbb{C} : \operatorname{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} \leq \lambda, |z| \geq \rho\}.$$

Theorem IV. Let $\{a_n\}_{n=0}^{\infty}$ be an arbitrary sequence of complex numbers and let λ_0 be defined by

$$(2.6) \quad \lambda_0 = -\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln a_n}{2\sqrt{n}}.$$

It follows that:

a) if $0 < \lambda_0 < +\infty$, then the series

$$(2.1) \quad \sum_{n=0}^{\infty} a_n L_n^{(\alpha)}(z)$$

is absolutely uniformly convergent on every compact set $K \subset \Delta(\lambda_0)$:

$$\{z \in \mathbb{C} : \operatorname{Re}\{(-z)^{\frac{1}{2}}\} < \lambda_0\}.$$

b) if $\lambda_0 = +\infty$, then the series (2.1) is absolutely uniformly convergent on every compact set $K \subset \mathbb{C}$.

The proof of the theorem IV is based on the inequality (4.1) and it is impossible to prove this theorem using only the asymptotic formulae for Laguerre's polynomials in the region $\mathbb{C} - [0, +\infty)$ and on the interval $[0, +\infty)$.